

kronikken

AF TIM CHRISTENSEN

DIREKTØR FOR KØGE HANDELSSKOLE

Komedie eller tragedie. Historien om handelsgymnasiet er ligesom den grimme ælling, der opdager, den er smuk. Det er også historien om en regering, der lader 20 pct. af sine vælgere børn i stikken. Taxametersystemet forfordeler handelsgymnasierne.

Det smukke handelsgymnasium

TEGNING: LARS ANDERSEN

Der er så smukt ude på de danske ungdomsuddannelser. De unge læser bøger, lærer om sprog og tal. De bliver nysgerrige efter viden og har ambitioner for fremtiden. De tager deres uddannelser, får huer på og fortsætter i lærepladser, på arbejdsmarkedet eller ind på de videregående uddannelser. Optaget på landets videregående uddannelser har aldrig været større end i år. Det gør de unge, for det har de lært, at samfundet og politikerne forventer. Målsætningerne for unge i uddannelse er: 95 pct. skal have en ungdomsuddannelse, og 50 pct. skal have en videregående uddannelse. Og de unge skal rustes til globale udfordringer. De unge har mod på at forlade den trygge andegård og opleve verdens mange muligheder – både som *business* og som *pleasure*. Det er rigtigt nok dejligt alt sammen! Og så kunne min historie jo godt ende her – og vi kunne hæve os mod den skinnende sol og juble som den smukke svane i H.C. Andersens eventyr: »Så megen lykke drømte jeg ikke om, da jeg var den grimme ælling«. Men helt sådan går det ikke til her. Der er en trolchsplint – for nu at blive i H.C. Andersens univers.

Nu vil jeg indvie dig. Vejen frem mod en videregående uddannelse er belagt med sten: Ungdomsuddannelser er ikke stillet lige godt, når det gælder frembringelse af kandidater til videregående uddannelser. Før jeg går dybere ned i min forklaring, vil jeg stille dig tre spørgsmål:

Skal to jævnbyrdige og ligeværdige uddannelsesinstitutioner modtage markant forskellig økonomi pr. studerende?

Hvad tænker du, hvis du fik at vide, at den ene uddannelsesinstitution kunne fremvise dokumenterbare bedre resultater end den anden på en række væsentlige samfundsrelevante parametre?

Hvad hvis nu jeg fortæller dig, at uddannelsesinstitutionen med de gode resultater modtager færre midler pr. studerende?

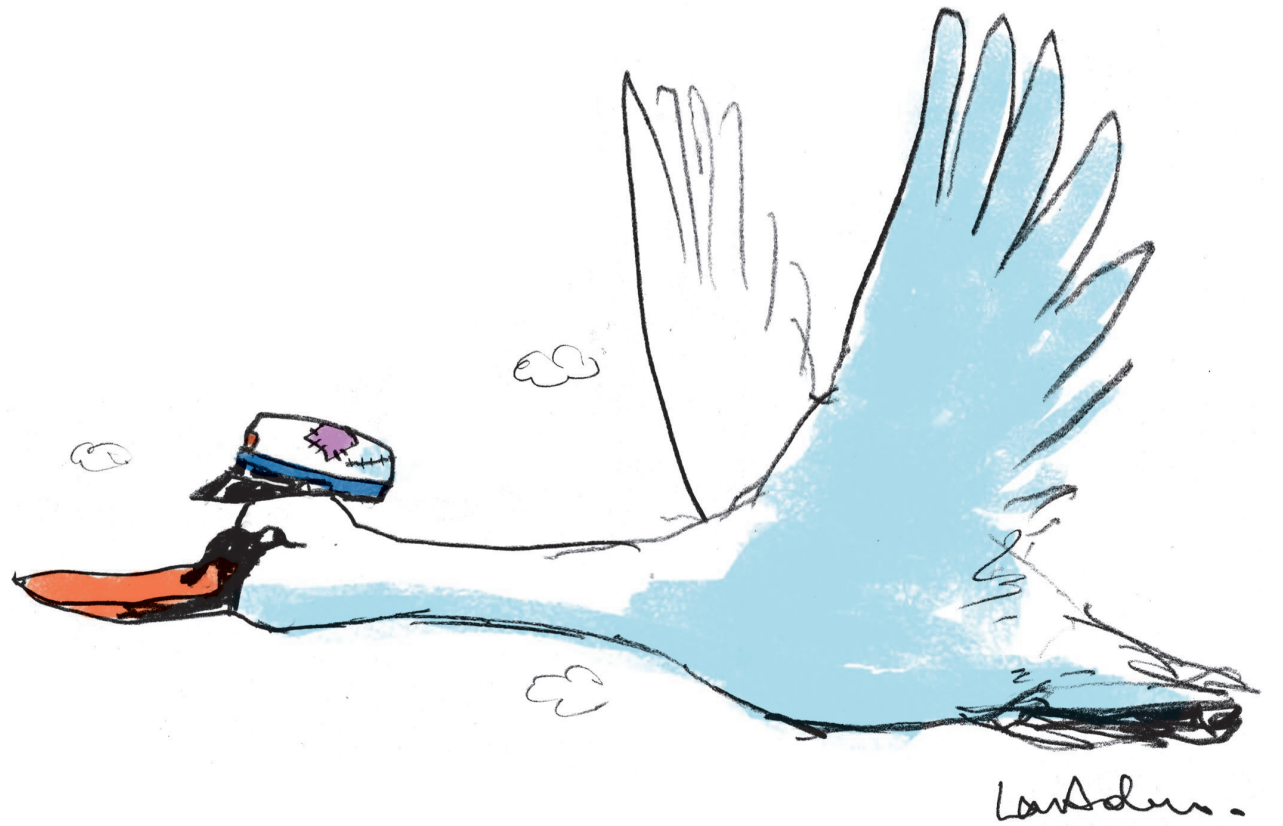
Undrer du dig?

Det gør de også på handelsgymnasierne...

Nu skal jeg fortælle dig en sand historie, for det er ganske vist. I årevis har erhvervsskolerne og Undervisningsministeriet kæmpet, støttet hinanden og lavet udvikling sammen. Området har været underlagt mange radikale ændringer, men handelsgymnasierne er omstillingsparate og har fået tilfredsstillende deres nysgerrighed for udvikling og innovation: kompetenceudvikling, differentieret undervisning, pædagogisk udvikling med fokus på forskellighed og forskellige læringsstile mv. Hele tiden har skolerne set muligheder i samarbejdet.

Lad det være sagt med det samme: Handelsgymnasierne skatter deres rolle som vidensmediator for samfundet højt. Løbende er de med til at trække ny viden og forskning fra universiteterne, som de implementerer direkte i undervisningen. Mediatoren fungerer som en cyklus, når de unge i uddannelse melder tilbage med, hvordan de omsætter deres viden på arbejdsmarkedet. Erfaringerne fra erhvervslevet bringer skolerne videre til forskerne. Skolerne sikrer på den måde viden og innovation til samfundet. Det er den slags gyldne muligheder, der er opstået i samarbejdet med Undervisningsministeriet. Men taknemlighed gør ingen rig.

Og det er her, trolchsplinten kommer ind i billedet: Taxametersystemet forfordeler handelsgymnasierne. De almene gymnasier scorer højere i taxamenterpenge, og sådan har det altid været. Men tingene har ændret sig, og der er nu kommet så meget pres på handelsgymnasierne, at de snart må tage bladet fra munden – selvom de ikke synes, det er pænt at angive deres kollegaer i det almene gymnasium. Men nød lærer som bekendt nøgen kvinde...

Hvad kunne være et legitimt argument for, at det almene gymnasium modtager flere midler pr. studerende end handelsgymnasiet?

Gennem flere år – og med regeringer med Nyrup, Fogh, Løkke og nu Thorning-Schmidt i spidsen – har forklaringen på gymnasiers ulige vilkår været: »Det er historisk bestemt«. Handelsgymnasier modtager lavere taxameter pr. elev. Renser man tallene, står det lysende klart: Løn og arbejdstidsaftaler er simpelthen dyrere på de almene gymnasier. Her får lærerne mere tid til udvikling, forberedelse, undervisning og sågar højere løn. Forskellen mellem handelsgymnasier og de almene gymnasier er 12.000 kr. pr. elev i sidstnævntes favor. Det er paradoksalt, når det viser sig, at handelsgymnasierne er langt bedre til at løfte samfundsopgaven, når det gælder uddannelse.

Handelsgymnasiet uddanner flest første studenter i familier, hvor der ikke er tradition for uddannelse. Det betyder, at handelsgymnasierne bruger mange ressourcer i arbejdet med de unge uden forudsætninger. De tre år bliver ikke blot rammen for ungdomsuddannelsen – der er tale om en dannelsesrejse, hvor den unge skal tilegne sig en helt ny bevidsthed og et nyt sprog: det akademiske. Og det falder ikke alle let eller naturligt. Men med den rette ånd og indsats – foruden støtte fra skolen og omgivelsernes forståelse – kan det lade sig gøre. Og det bliver bevist ved translokationer på handelsgymnasierne landet rundt hver sommer. Her får adskillige HHX-studenters eventyr en lykkelig slutning, som bliver begyndelsen på en ny mønsterbryder-tilværelse. Og det er jo det, der skal til, hvis den tidligere og nuværende regerings målsætninger skal kunne realiseres.

Undersøgelser viser – og senest den store undersøgelse offentliggjort af EVA Evalueringsinstituttet i juni 2012 – at handelsgymnasier er bedre til at minimere karakterforskellene på unge fra hjem med rige uddannelsesstraditioner end unge fra hjem uden.

Altså løfter handelsgymnasierne samfundsopgaven for langt færre midler – men det er nu blevet bragt i fare ved indførelse af klasseløftet på 28

elever pr. klasse. Klasseløftet smadrer rent ud sagt handelsgymnasiet mulighed for at fortsætte det gode arbejde. Alt det gode, handelsgymnasierne hidtil har gjort, har de finansieret med et par ekstra elever i klassen. Nu er der blevet endnu færre midler på handelsgymnasierne til lektiecafé, mentorordning, fastholdelse, udvikling, forberedelse, koordinering, undervisning, differentieret undervisning og tid til den enkelte elev.

Regeringen og dens støtteparti må forstå konsekvenserne af løftet. At spise handelsgymnasierne af med et »ikke-svar«, som at det er historisk bestemt, giver dem ikke bedre betingelser til at fortsætte i samme positive spor. Det er den nuværende regerings kernevælgere børn, som bliver familiens mønsterbrydere og første student. Det er handelsgymnasiernes daglige arbejde med unge, der er med til at muliggøre regeringens strategi om, at 95 pct. af en generation skal have en ungdomsuddannelse. Handelsgymnasiet formår at løfte samfundets uddannelsesopgave langt billigere end det almene gymnasium. Altså må det nu være historisk bestemt: Der er belæg for at udviske de økonomiske skel mellem gymnasierne! Med et økonomisk løft skal der ydes sen retfærdighed for de unge, der vælger en anden vej end det almene gymnasium. Handelsgymnasiet har som den smukke svane spejlet sig i de nationale uddannelsesundersøgelser, som har afsløret, at den er smuk og gør det godt...

Prøv at svare på følgende problemstilling: Det almene gymnasium og handelsgymnasiet er ligeværdige ungdomsuddannelser hvad angår kompetencegivning til videregående uddannelser. Det almene gymnasium får betragteligt flere midler pr. studerende end handelsgymnasiet. Denne difference tilskrives som »historisk«. Men er det et argument for at fastholde forskellen? Hvad kunne være et legitimt argument for, at det almene gymnasium modtager flere midler pr. studerende end handelsgymnasiet?

Jeg afventer i spænding... en lykkelig slutning.